KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE SLANSKÉ NOVÉ MESTO



2018

OBSAH

Úvod 2

Základná terminológia 5

Komunita 5

Plánovanie 5

Komunitné plánovanie 5

Poskytovateľ sociálnej služby 5

Prijímateľ sociálnej služby 5

Sociálna služba 5

§ 80 zákona 448/2008 Z. z. – Pôsobnosť obce 6

§ 82 zákona 448/2008 Z. z. - Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia .8

§ 83 zákona 448/2008 Z. z. - Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb 9

Analytická časť 11

Základné štatistické ukazovatele o obci Slanské Nové Mesto 11

Základné demografické údaje obce 12

Štruktúra obyvateľstva podľa veku a pohlavia 14

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti 14

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženstva 15

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania 16

Ekonomická aktivita obyvateľstva 17

Analýza sociálnej infraštruktúry v obci 17

Zdravotnícke a sociálne zariadenia 18

Školské zariadenia 18

Športoviská 18

Služby 19

Analýza stavu poskytovania sociálnych služieb 19

Komunitný plán sociálnych služieb 21

Prioritné cieľové skupiny komunitného plánu 22

Ciele a priority rozvoja sociálnych služieb v obci Slanské Nové Mesto 22

Opatrenia a aktivity komunitného plánu 23

Spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu 26

ÚVOD

Komunitný plán sociálnych služieb obce Slanské Nove Mesto vymedzuje zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb. V roku 2014 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR spracovalo v súlade s týmto zákonom o sociálnych službách **Národné priority rozvoja sociálnych služieb pre roky 2015 až 2020**, ktoré sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR, vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva. Komunitný plán sociálnych služieb obce vychádza z národných priorít rozvoja sociálnych služieb s cieľom plánovať sociálne služby zodpovedajúce miestnym špecifikám a potrebám občanov. Medzi Národné priority rozvoja sociálnych služieb SR do roku 2020 patrí:

- zabezpečiť realizáciu práva občana na poskytovanie sociálnej služby so zohľadnením ľudsko-právneho a nediskriminačného prístupu a dôrazom na rešpektovanie ľudskej dôstojnosti,
- zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity,
- zvýšiť dostupnosť komunitných sociálnych služieb s dôrazom na rozvoj sociálnych služieb pre rodinu, ktorá sa stará o svojho člena, odkázaného na pomoc inej osoby pri sebaobsluhe,
- deinštitucionalizovať sociálne služby,
- presadiť princíp integrovanej dlhodobej zdravotno-sociálnej starostlivosti,
- zaviesť systém zabezpečenia a hodnotenia podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

V komunitnom pláne sociálnych služieb sú tieto ciele a priority rešpektované.

Komunitný plán sociálnych služieb obce Slanské Nové Mesto(ďalej len „komunitný plán“) bol spracovaný na základe zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a svojim charakterom patrí medzi strednodobé dokumenty. Napriek tomu, že je determinovaný celým radom iných dokumentov, legislatívou a schvaľovaním na úrovni miestnej samosprávy, nie je uzavretým dokumentom. Medzi jeho základnú charakteristiku patrí otvorenosť, a preto ho je možné podľa potreby prehodnocovať a aktualizovať. Pozostáva z analýzy sociálneho rozvoja obce, hlavných smerov jej sociálneho vývoja, stanovenia cieľov, určenia prioritných potrieb v rozvoji sociálnej infraštruktúry. Predmetný dokument bol spracovaný za účelom vytvorenia podmienok pre systematické a dlhodobé riešenie problémov občanov zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Komunitný plán nadväzuje na regionálne a národné strategické dokumenty a vychádza z platnej legislatívy pre sociálnu oblasť. Pri spracovaní predmetného dokumentu boli zohľadnené viaceré stratégie a priority, ktoré sú definované v lokálnych, regionálnych a národných strategických dokumentoch:

- **Program rozvoja obce Slanské Nové Mesto na roky 2015 – 2022** (základný dokument, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce),
- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja v programovacom období 2016 – 2022**,
- **Koncepcia rozvoja sociálnych služieb v Košickom kraji na roky 2016 – 2020**,
- **Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015 – 2020**,
- **Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020**.

Sociálne služby v obci Slanské Nové Mesto sú v súčasnosti poskytované v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, prirodzenou ľudskou dôstojnosťou, s princípmi nediskriminácie z dôvodu pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, či iného zmýšľania národného alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo

iného postavenia prijímateľa sociálnej služby. Obec Slanské Nové Mesto ako poskytovateľ sociálnej služby aktívne zabezpečuje ochranu pred diskrimináciou, neľudským zaobchádzaním alebo ponižujúcim zaobchádzaním, na uplatňovanie základných ľudských práv a slobôd podľa medzinárodných dohovorov, Ústavy Slovenskej republiky a Zákona č. 448/2008 o sociálnych službách o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov.

Obec Slanské Nové Mesto v rámci sociálnych služieb presadzuje partnerský, individuálny a aktívny prístup k prijímateľovi sociálnej služby. Taktiež má humanistický a pozitívny prístup, ktorý je založený na rešpektovaní každého jednotlivca. Zároveň vytvára priestor pre prijímateľov sociálnej služby, ich rodinu a iné fyzické osoby k tomu, aby prostredníctvom svojich návrhov a spätnej väzby prispeli ku kvalite poskytovaných sociálnych služieb.

ZÁKLADNÁ TERMINOLÓGIA

KOMUNITA

Jedná sa o skupinu osôb žijúcu v určitom zoskupení určenom najmä ulicou, mestskou časťou, obcou, mestom a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.

PLÁNOVANIE

Plánovanie je zostavovanie, tvorba plánu. Je to rozhodovací proces voľby cieľov a prostriedkov ich dosiahnutia.

KOMUNITNÉ PLÁNOVANIE

Jednou z možností ako rozvíjať sociálne služby a aktivity pre cieľové skupiny občanov, ktorí sú odkázaní na pomoc iných je komunitné plánovanie, ktoré po analýze potrieb znevýhodnených skupín obyvateľstva navrhuje potrebu vytvorenia a zlepšenia sociálnych služieb, ich rozmiestnenie ako aj potrebné ľudské, materiálne a finančné zdroje.

POSKYTOVATEĽ SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Subjekt poskytujúci sociálne služby, ktorý sa riadi podmienkami stanovenými zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadil na tento účel verejný poskytovateľ (obec, vyšší územný celok) alebo neverejný poskytovateľ (neziskové organizácie, občianske združenia atď.).

PRIJÍMATEĽ SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Fyzická osoba využívajúca sociálne služby vzhľadom na jej nepriaznivú sociálnu situáciu.

SOCIÁLNA SLUŽBA

Súbor odbornej, obslužnej alebo ďalšej činnosti, zameraný na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie,
- prevenciu sociálneho vylúčenia.

Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v ustanoveniach § 82 a § 83 definuje úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní nasledovne:

§ 80 ZÁKONA 448/2008 Z. Z. – PÔSOBNOSŤ OBCE

Obec

a) vypracúva, schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode;
b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja;
c) je správnym orgánom v konaniach o:
    1. **odkázanosti na sociálnu službu:**
        - v zariadení pre seniorov;
        - v zariadení opatrovateľskej služby;
        - v dennom stacionári;
        - v odkázanosti na opatrovateľskú službu;
        - v odkázanosti na prepravnú službu;
        - a ďalšie.
d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu;
e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie:
    1. sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojenie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre,

2. sociálnej služby v nízko prahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári;
3. opatrovateľskej služby;
4. prepravnej služby;
5. odľahčovacej služby.

f) poskytuje základné sociálne poradenstvo;

g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12;

h) uzatvára zmluvu:
1. o poskytovaní sociálnej služby;
2. o poskytnutí finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby;

i) zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár;

j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona;

k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78a a ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním;

l) poskytuje podľa § 75 ods.1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby;

m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby;

n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby;
o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby;
p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie;
q) vedie evidenciu
    - posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
    - rozhodnutí podľa písmena c),
    - prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu;
s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov;
t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu;
u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d);
v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

V ustanoveniach §§ 82 a 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní.

§ 82 ZÁKONA 448/2008 Z. Z. - KOMUNITNÝ ROZVOJ, KOMUNITNÁ PRÁCA A KOMUNITNÁ REHABILITÁCIA

(1) Obec za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania

sociálnych služieb podľa tohto zákona na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu.

(2) Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.

(3) Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia služieb zamestnanosti, poskytovatelia sociálnych služieb a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti. Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácii a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83 ZÁKONA 448/2008 Z. Z. - KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB A KONCEPCIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

(1) Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci:

a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode;

b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.

(2) Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb v územnom obvode.
Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahujú najmä: analýzu stavu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce;

a) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnej služby a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce;

b) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce;
c) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvalifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode;
d) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb;
e) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb;
f) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:

a) posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce;
b) predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji.

ANALYTICKÁ ČASŤ

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je **Program rozvoja obce Slanské Nové Mesto na roky 2015 – 2022** (ďalej len „Program rozvoja obce"). Tento strednodobý dokument je rozvojovým dokumentom vypracovaným pre obdobie rokov 2015 – 2022, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limitov a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia Programu rozvoja obce môže v obci Slanské Nové Mesto napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených v Programe rozvoja obce zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samospráve.

ZÁKLADNÉ ŠTATISTICKÉ UKAZOVATELE O OBCI SLANSKÉ NOVÉ MESTO

Názov obce	Slanské Nové Mesto
Kraj	Košický kraj
Okres	Košice – okolie
Región	Abov
Mikroregión	Hornád
Katastrálne územie	3025 ha
Prvá písomná zmienka	v roku 1332

Obec Slanské Nové Mesto je súčasťou Košického samosprávneho kraja a je súčasťou sústavy vidieckych obcí tvoriacich osídlenie východnej časti okresu Košice – okolie. Katastrálne územie sa rozprestiera na východných svahoch Slanských vrchov o rozlohe 3025 ha a prevažujúcu časť katastrálneho územia tvoria lesy. Katastrálne územie obce sa nachádza v nadmorskej výške 160 – 855 m a stred obce leží vo výške 240 m n. m. Od metropoly Východu mesta Košice je obec Slanské Nové Mesto vzdialená približne 28 km. Obec je zastavaným územím a susedí s obcami Slanec, Slančík, Kalša, Nový Salaš, Ruskov a Svinica v okrese Košice – okolie a Zemplínska Teplica, Egreš a Slivník v okrese Trebišov. Obec Slanské Nové Mesto je súčasťou osídlenia východnej strany Slanských vrchov s prirodzenými funkčnými a dopravnými väzbami na Košice. Taktiež je vidieckym sídlom poľnohospodárskeho charakteru, s dominujúcou obytnou funkciou.

ZÁKLADNÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE OBCE

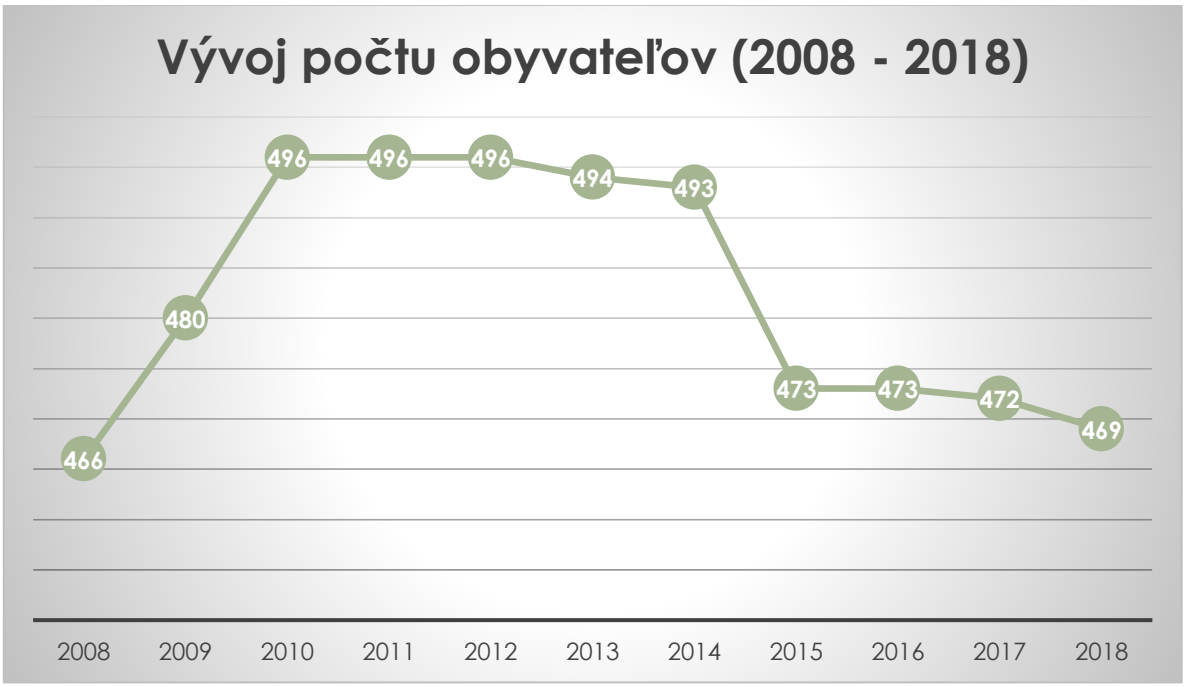
Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva podľa jednotlivých ukazovateľov. Demografický vývoj na Slovensku je vo všeobecnosti charakterizovaný znižujúcim sa prirodzeným prírastkom obyvateľstva a starnutím populácie a rovnaká charakteristika platí i pre obec Slanské Nové Mesto. Podľa štatistických ukazovateľov počet obyvateľov obce od roku 1940 do roku 1970 počet obyvateľov dosahoval maximá – 680 obyvateľov. Po tomto roku počet obyvateľov začal stagnovať a postupne dochádzalo k jeho znižovaniu až na súčasný počet – 469 obyvateľov (stav k októbru 2018). Celková bilancia pohybu obyvateľstva je v obci nepriaznivá. Príčinou znižovania počtu obyvateľov v obci je hlavne jej prirodzený pohyb, t. j. počet zomrelých osôb značne prevyšuje počet narodených. Podobne i migrácia obyvateľstva bola dôvodom znižovania počtu obyvateľov v obci. V posledných rokoch sa však bilancia prisťahovaných a odsťahovaných z obce takmer vyrovnala a saldo migrácie je plusové.

Tabuľka 1 Vývoj počtu obyvateľov obce v rokoch 2008 - 2018

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*
počet obyvateľov k 31.12.	466	480	496	496	496	494	493	473	473	472	469
počet narodených /zomrelých	2/4	4/2	5/2	5/4	3/6	9/5	7/5	0/8	3/5	3/4	3/4
prirodzený prírastok/ úbytok	-2	2	0	1	-3	4	2	-8	-2	-4	-1
migračný prírastok/ úbytok	8	12	13	-1	3	-6	-3	-12	2	0	-2
celkový prírastok/ úbytok	6	14	16	0	0	-2	-1	-20	0	-1	-3

*október 2018

Zdroj: vlastné spracovanie, obec 2018



ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA VEKU A POHLAVIA

Z pohľadu štruktúry obyvateľstva podľa pohlavia je počet obyvateľov podľa pohlavia vyrovnaný. Z hľadiska vekovej štruktúry sa stále zreteľnejšie prejavuje proces starnutia obyvateľov. Len za obdobie medzi dvoma sčítaniami obyvateľstva došlo k zníženiu počtu osôb v predproduktívnom veku, konkrétne 54 obyvateľov (11 %). Opačné tendencie sú zaznamenané u starších vekových skupín. Podiel obyvateľov v poproduktívnom veku sa zvýšil. Pre obec je charakteristicky regresívny typ vekovej štruktúry. Najsilnejší časť populácie v obci tvoria obyvatelia v produktívnom veku života (72 %). Dá sa predpokladať, že v krátkej budúcnosti môžeme očakávať ešte narastajúcu časť obyvateľov nad 65 rokov, keďže najmenšiu časť tvorí predproduktívna zložka. Počet obyvateľstva je menný a ovplyvnený prirodzenými javmi ako migrácia, pôrodnosť či mortalita – teda úmrtnosť obyvateľov obce.

Tabuľka 2 Veková štruktúra obyvateľstva

VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	MUŽI	ŽENY	SPOLU
Predproduktívny vek (0-14 rokov)	20	30	50
Produktívny vek (15-65 rokov)	198	136	334
Poproduktívny vek (65 a viac rokov)	37	48	85

Zdroj: vlastné spracovanie, obec 2018

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA NÁRODNOSTI

Podľa posledného sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2011 obyvatelia obce Slanské Nové Mesto z hľadiska národnostnej štruktúry prevláda slovenská národnosť (91,77 %).

Tabuľka 3 Národnostná štruktúra obyvateľstva

NÁRODNOSŤ	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
Slovenská	457	91,77
Maďarská	0	0,00
Rómska	0	0,00
Rusínska	0	0,00
Česká	0	0,00
Ukrajinská	0	0,00
Ostatné	1	0,20
Nezistené	40	8,03

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA NÁBOŽENSTVA

Z hľadiska náboženského vyznania je štruktúra obyvateľstva rôznorodá. Napriek tomu možno tvrdiť, že najviac občanov a teda viac ako polovica sa hlási k rímskokatolíckej cirkvi (52,16 %). Ďalej sa obyvatelia hlásia k gréckokatolíckej cirkvi (31,93 %). Mále percento obyvateľstva sa hlási k iným cirkvám. Náboženská štruktúra obyvateľstva je znázornená v tabuľke č. 4.

Tabuľka 4 Náboženská štruktúra obyvateľstva

NÁBOŽENSKÉ VYZNANIE/CIRKEV	POČET OBYVATEĽOV	PODIEL V %
Rímskokatolícka cirkev	262	52,61
Gréckokatolícka cirkev	159	31,93
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	4	0,80
Reformovaná kresťanská cirkev	6	1,20
Pravoslávna cirkev	3	0,60
Ostatné	4	0,80
Nezistené vyznanie/cirkev	50	10,04

Bez vyznania	10	2,01

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA VZDELANIA

Úroveň vzdelanosti populácie sa v súčasnej etape socioekonomického rozvoja stáva jedným z predpokladov, ktoré významným spôsobom vplývajú na celkovú schopnosť rozvoja územia. Vzdelanie je jednou z možností, ako si na pracovnom trhu zaistiť lepšie pracovné príjmy, nižšiu možnosť straty zamestnania alebo nižšiu mieru ohrozenia dlhodobou nezamestnanosťou. V obci Slanské Nové Mesto sa za posledné obdobie vzdelanostná úroveň obyvateľov mierne zlepšila. Najlepšie to odzrkadľuje zvýšený počet i podiel osôb s vysokoškolským (VŠ) vzdelaním. Na druhej strane, znížil sa podiel obyvateľov, ktorí dosiahli len základné vzdelanie. V nasledujúcej tabuľke je uvedená podrobnejšia vzdelanostná štruktúra obyvateľstva v porovnaní so slovenským priemerom.

Tabuľka 5 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

NAJVYŠŠIE DOSIAHNUTÉ VZDELANIE	POČET OBYTATEĽOV	PODIEL V %
Základné	90	18,07
Učňovské (bez maturity)	90	18,07
Stredné odborné (bez maturity)	59	11,85
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	23	4,62
Úplné stredné odborné (s maturitou)	95	19,07
Úplné stredné všeobecné	16	0,20
Vyššie odborné	5	1,00
Vysokoškolské 1. stupeň (bakalárske)	10	2,01
Vysokoškolské 2 .stupeň (magisterské, inžinierske, doktorské)	44	8,84
Vysokoškolské 3. stupeň (doktorandské)	2	0,40
Bez školského vzdelania	55	11,04
Nezistené	9	1,81

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky, SODB 2011

EKONOMICKÁ AKTIVITA OBYVATEĽSTVA

Na základe sociálnej situácie - spoločenského postavenia obyvateľstva, ale i sociálnej situácie z hľadiska hmotného zabezpečenia sa do úvahy berú okolnosti a aspekty, ktoré najviac ovplyvňujú sociálnu situáciu rodín a občanov ako je vzdelanie, zamestnanosť, sociálne postavenie občanov z pohľadu sociálnych skupín – deti a mládež, rodiny s deťmi, zamestnaní, nezamestnaní, seniori, ťažko zdravotne postihnutí či občania so sociálno-patologickými problémami alebo iné sociálne znevýhodnené skupiny a na základe tejto analýzy sa stanovia ciele a priority v sociálnej oblasti. Nasledujúcu tabuľka uvádza aktuálne údaje o stave zamestnanosti svojich občanov.

Tabuľka 6 Údaje o počte nezamestnaných a produktivite obyvateľstva

ÚDAJE O POČTE NEZAMESTNANÝCH A PRODUKTIVITE OBYVATEĽSTVA	POČET OBYTATEĽOV	PODIEL V %
Produktívne obyvateľstvo	334	71,22
Poberatelia dávok v hmotnej núdzi a žiadatelia	15	3,20
Nezamestnaní občania	15	3,20
Dlhodobo nezamestnaní občania	6	1,28

Zdroj: vlastné spracovanie, obec 2018

ANALÝZA SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY V OBCI

Sociálnu infraštruktúru a občiansku vybavenosť v obci Slanské Nové Mesto charakterizujú zariadenia z oblasti kultúry, služby a administratívy, športové zariadenia, školské zariadenia, maloobchody. Úroveň občianskej vybavenosti je ovplyvňovaná charakterom obce, veľkosťou obce, počtom jej obyvateľov, návštevníkov a ich potrebami. Z administratívnych budov sa v obci nachádza obecný úrad. V rámci kultúrno-spoločenského vyžitia je obyvateľom k dispozícii kultúrny dom, kde je možnosť organizovať významné kultúrno-spoločenské podujatia. Pravidelne usporadúvanie rôznych spoločenských akcií pozitívne vplýva na sociálno-kultúrny rozvoj obce a na udržiavanie dobrých medziľudských vzťahov.

Poloha obce a jej bohatá história sa pretavila do nadštandardného kultúrneho dedičstva na lokálnej úrovni. Zároveň sa však dá konštatovať, že miestna, predovšetkým ľudová kultúra je stále živá. Prvá písomná zmienka o obci je z 1332, od roku 1387 sa Slanské Nové Mesto uvádza ako obec a príslušenstvo hradného panstva Slanec. V obci sa nachádzal mlyn z obdobia panovania Štefana Forgácsa, grécko-katolícky kostol z roku 1868. Dominujúcou pre obec sú ľudové tradície dedinského charakteru, folklórne zvyky a piesne. V obci je folklórna skupina Roňva. Zúčastňuje sa na regionálnych folklórnych súťažiach (Dargovská ruža, Rozhanovské folklórne slávnosti). Repertoár je zameraný na ľudové zvyky a tance v obci.

ZDRAVOTNÍCKE A SOCIÁLNE ZARIADENIA

Obyvatelia obce Slanské Nové Mesto dochádzajú a vyhľadávajú zdravotnú pomoc v iných mestách a obciach, nakoľko sa v obci nenachádza zdravotnícke zariadenie. Zdravotné stredisko sa najbližšie nachádza v susednej obci Slanec. Najbližšie špecializované lekárske zariadenia pre občanov sa nachádzajú v Košiciach. Zariadenia sociálnej starostlivosti sa v obci nenachádzajú. Obec nemá žiadne účelové zariadenie sociálnej starostlivosti.

ŠKOLSKÉ ZARIADENIA

V obci je zriadená materská škola, v ktorej sa poskytuje výchova a vzdelávanie deťom v predškolskom veku. Materská škola je v pôsobnosti obce Slanské Nové Mesto. MŠ je umiestnená v účelovej budove a kapacita je vyššia ako jej súčasná obsadenosť. V budúcnosti sa predpokladá zvýšenie kapacity.

ŠPORTOVISKÁ

V rámci športového vyžitia obyvatelia obce, predovšetkým deti a mládež, môžu využívať multifunkčné ihrisko pre futbal, volejbal, hádzanú, tenis a ostatné športy, ktoré sa nachádza v centrálnej časti obce. V rámci areálu materskej školy sa nachádza detské ihrisko.

SLUŽBY

Obec má obchodnú a obslužnú vybavenosť na úrovni primeranej jej veľkosti. Nachádzajú sa tu niekoľko prevádzok ako predajne potravín, bar, ďalej firma Pilos Pan – výroba nábytku, autodoprava Horňák a firma Slamoz Zemplínska Teplica – zaoberá sa poľnohospodárskou výrobou. Chýbajúce služby obyvateľstvo vyhľadávajú v meste Košice.

ANALÝZA STAVU POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Východiskom k spracovaniu analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb boli dostupné údaje v územnom obvode obce, získané osobným, telefonickým a elektronickým kontaktom. Sociálna služba môže byť poskytovaná ambulantnou formou, terénnou formou, pobytovou formou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava.

V zmysle zákona o sociálnych službách má poskytovanie sociálnych služieb v prirodzenom prostredí klienta prednosť pred pobytovou formou. Z uvedeného dôvodu sa kladie a aj v budúcnosti bude klásť dôraz na rozvoj ambulantných a terénnych sociálnych služieb, čo je aj v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na obdobie rokov 2015 - 2020. Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce. Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízkoprahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania);

2. sociálne služby na podporu rodiny s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlaďovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu);
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok);
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií);
5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

V obci Slanské Nové Mesto absentuje sociálne zariadenie, v ktorom je možné zabezpečiť sociálnu službu odkázaným v zariadení s pobytovou formou. V súčasnosti sa v obci vykonáva opatrovateľská služba, ktorá je poskytovaná celodenne v podmienkach obce Slanské Nové Mesto ako súbor činností vykonávaných dvoma pracovníčkami v prirodzenom prostredí klienta (hygiena, nákupy, upratovanie, strava, lekárske vyšetrenia, pod.). Opatrovateľskú službu možno poskytovať občanovi, ktorý má trvalý pobyt na území obce Slovenské Nové Mesto a ktorý pre svoj nepriaznivý zdravotný stav potrebuje pomoc inej osoby. Rozsah opatrovateľskej služby určuje obec na základe odporučenia lekára príslušného zdravotného zariadenia a požiadaviek občana.

Je nevyhnutné vytvoriť sociálne zariadenia pre potreby obyvateľov obce, nakoľko za niekoľko rokov kvôli prestarnutiu obyvateľstva vznikne problém so sociálnymi službami v obci. Vo výhľadovom pláne je permanentné zabezpečenie opatrovateľskej služby. Pre seniorov preskúmať možnosť a potrebu poskytovania pobytovej a ambulantnej sociálnej služby. Nakoľko finančné možnosti obce sú obmedzené, obec podporuje prípadnú snahu verejných subjektov poskytujúce sociálne služby na zabezpečenie potrebných služieb pre obec.

KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Zákon stanovuje povinnosť obciam poskytovať sociálne služby, zavádzať opatrenia a vytvárať také podmienky, ktoré by viedli k zlepšeniu sociálnych služieb a k minimalizovaniu, resp. k eliminácií príčin sociálnej nerovnosti. Je dôležité mať zavedený dobre fungujúci systém, ktorý by bol funkčný z hľadiska nielen riešenia už vzniknutých problémov, ale predovšetkým ako prevencia pred vznikom neriešiteľných situácií občanov. Obyvateľom zo sociálne znevýhodneného prostredia sú nápomocní predovšetkým blízki rodinní príslušníci. V prípade ak títo nie sú schopní z vážnych alebo objektívnych dôvodov poskytnúť potrebnú pomoc, úlohou obce je iniciatívne riešiť danú problematiku so vzniknutou sociálnou situáciou na základe ustanovení v zákone, ale aj z dôvodu zachovania dobrých mravov v obci.

Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre obyvateľov v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb obyvateľov v nepriaznivej sociálnej situácii. Cieľom obce je reagovať na tieto požiadavky poskytovaním moderných inovatívnych sociálnych služieb, založených na ich vysokej kvalite a to aj prostredníctvom vytvorenia vhodných prevádzkových a personálnych podmienok. Prioritou je vytvoriť prirodzené sociálne prostredie, kde občania môžu prežiť dôstojný plnohodnotný život.

Cieľ komunitného plánu:

- identifikácia potrieb obce ako poskytovateľa sociálnych služieb,
- oboznámenie sa s plánmi obce,
- identifikácia požiadaviek a potrieb občanov obce ako príjemcov sociálnych služieb,
- zabezpečenie a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny,
- vytvorenie podmienok na podporu komunitného rozvoja za účelom predchádzania vzniku alebo zhoršovania nepriaznivých sociálnych situácií,
- podpora trvalo udržateľného rozvoja obce.

PRIORITNÉ CIEĽOVÉ SKUPINY KOMUNITNÉHO PLÁNU

- starší občania, resp. seniori, ktorí potrebujú pomoc, ktorí sa ocitli v nepriaznivej situácie zo zdravotných či sociálnych dôvodov,
- občania so zdravotným postihnutím, ktorí sú odkázaní na poskytnutie sociálnej služby,
- mladé rodiny v hmotnej a sociálnej núdzi,
- obyvatelia zo sociálne znevýhodneného prostredia ohrození sociálnym vylúčením,
- dlhodobo nezamestnaní obyvatelia (bez vzdelania, s nízkym stupňom vzdelania).

CIELE A PRIORITY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V OBCI SLANSKÉ NOVÉ MESTO

Cieľom obce Slanské Nové Mesto je zabezpečiť kvalitu života obyvateľom obce v oblasti poskytovania sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny, ktoré sú vyššie popísané. Je nevyhnutné zabezpečiť dostupnosť, zefektívniť a skvalitniť existujúce sociálne služby, rozšíriť ich o chýbajúce formy sociálnych služieb. Rozvoj sociálnej infraštruktúry chce obec naplniť prostredníctvom nasledovných priorít:

- rozvoj sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku,
- podpora mladých rodín s deťmi,
- rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb,
- vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb a vytvorenie vhodných pracovných podmienok pre výkon ich práce,
- zabezpečenie kvalitnej a včasnej informovanosti občanov o sociálnych službách.

OPATRENIA A AKTIVITY KOMUNITNÉHO PLÁNU

Nasledujúca tabuľka uvádza konkrétne opatrenia a aktivity komunitného plánovania sociálnych služieb obce Slanské Nové Mesto.

Tabuľka 7 Prehľad opatrení a aktivít

Priorita č.1	**Rozvoj sociálnych služieb na riešenie nepriaznivej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku**
Opatrenie č. 1.1	Podpora zotrvania občanov v prirodzenom prostredí rozvojom sociálnych služieb
Aktivity	- zvyšovať kvalitu a dostupnosť opatrovateľskej služby v obci - zabezpečiť sociálne služby podporujúce udržanie seniorov a osôb s ťažkým zdravotným postihnutím čo najdlhšie v ich prirodzenom domácom prostredí - zabezpečiť dostatočnú kapacitu opatrovateľskej služby vzhľadom na potreby občanov (podpora zotrvania občana v prirodzenom prostredí) - podporiť neformálnymi aktivitami prispievajúcimi k sebestačnosti seniorov a zapájaniu sa do

	spoločenského života v obci (zapájanie ich do kultúrnych a spoločenských aktivít v obci)
Časový horizont realizácie opatrenia	2018 - 2023
Priorita č.2	**Podpora mladých rodín s deťmi**
Opatrenie č. 2.1	Zvýšenie podpory skvalitnenia služieb pre rodiny s deťmi
Aktivity	- poskytnutie dostatočnej kapacity materskej školy - vytvorenie vhodných priestorov na voľnočasové aktivity - podpora záujmových aktivít pre deti a mládež
Časový horizont realizácie opatrenia	2018 - 2023
Priorita č.3	**Rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb**
Opatrenie 3.1	Rozvoj nedostatkových alebo chýbajúcich služieb
Aktivity	- postupné budovanie bezbariérových prístupov do verejných objektov - vytvorenie podmienok pre finančnú dostupnosť voľno časových aktivít obyvateľov – účasť na športových a kultúrnych podujatiach
Časový horizont realizácie opatrenia	2018 - 2023
Priorita č. 4	**Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb a vytvorenie vhodných pracovných podmienok pre výkon ich práce**
Opatrenie č. 4.1	Zabezpečovanie ďalšieho vzdelávania zamestnancov obce v sociálnej oblasti

Aktivity	- Vyhodnotenie potrieb ďalšieho vzdelávania pracovníkov obce vo vzťahu k úlohám KPSS v sociálnej oblasti - Zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania na základe potrieb a vyhodnotenie účinnosti vzdelávania
Časový horizont realizácie opatrenia	2018 - 2023
Priorita č. 5	**Zabezpečenie kvalitnej a včasnej informovanosti občanov o sociálnych službách**
Opatrenie č. 5.1	Vytvorenie systému zabezpečenia informovanosti občana o sociálnych a s nimi súvisiacich službách
Aktivity	- získavanie a aktualizácia informácií o sociálnych službách poskytovaných v obci - pravidelné a aktuálne informovanie občanov - zvýšenie informovanosti občanov o dostupných sociálnych službách prostredníctvom internetu (webovej stránky obce)
Časový horizont realizácie opatrenia	2018 - 2023

Komunitný plán je nástrojom pre ďalšie rozvojové procesy a preto stanovuje ciele, priority a opatrenia na zabezpečenie rozvoja a poskytovania sociálnych služieb vo vzťahu k jednotlivým cieľovým skupinám v súlade s platnými koncepčnými dokumentmi a legislatívou. Komunitný plán sociálnych služieb obce Slanské Nové Mesto úzko participuje na Programe rozvoja obce Slanské Nové Mesto na roky 2015 – 2022. Komunitný plán je možné meniť resp. aktualizovať v prípade, že sa zmenia priority, v prípade získania finančných prostriedkov na konkrétne potreby a novými návrhmi na poskytnutie sociálnych služieb.

SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj komunitného plánovania. Tento plán budú predstavitelia samosprávy a poverené osoby obecným zastupiteľstvom priebežne monitorovať a veľmi zodpovedne posudzovať definitívny návrh komunitného plánu vrátane jeho finančného zabezpečenia. Plnenie zámerov, cieľov a opatrení, ktoré vyplývajú z Komunitného plánu sociálnych služieb bude hodnotené na zasadnutí obecného zastupiteľstva 1 x ročne.

V Slanskom Novom Meste, dňa: 08.11.2018